

INFORMACJA DODATKOWA

I.	Wprowadzenie do sprawozdania finansowego, obejmuje w szczególności:
1.	
1.1	nazwę jednostki Powiat Nowotomyski
1.2	siedzibę jednostki ul. Poznańska 33
1.3	adres jednostki 64-300 Nowy Tomyśl
1.4	podstawowy przedmiot działalności- jednostki powiatowa samorządowa jednostka
	<p>Kierowanie podstawowymi rodzajami działalności publicznej</p> <p>13 jednostek budżetowych w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Komenda Powiatowa Państwowej Starzy Pożarnej ✓ Powiatowy Inspektorat nadzoru Budowlanego ✓ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie ✓ Powiatowe Centrum Sportu, ✓ Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna ✓ Specjalny Ośrodek Szkolno- Wychowawczy, ✓ Powiatowy Urząd Pracy, ✓ Jednostki oświatowych (zespoły szkół) - 5 jednostek, ✓ Starostwo powiatowe.
2.	wskazanie okresu objętego sprawozdaniem 01.01.2018-31.12.2018
3.	wskazanie, że sprawozdanie finansowe zawiera dane łączne, jeżeli w skład jednostki nadrzędnej lub jednostki samorządu terytorialnego wchodzi jednostki sporządzające samodzielne sprawozdania finansowe
	Sprawozdanie zbiorcze składające się z informacji 13 jednostek budżetowych powiatu nowotomyskiego
4.	omówienie przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny aktywów i pasywów (także amortyzacji)

	<p>Aktywa i pasywa wyceniane są przy uwzględnieniu nadrzędnych zasad rachunkowości, w sposób przewidziany ustawą o rachunkowości - informacje wg. załącznika nr 1.</p> <p>Zasady stosowane w prowadzeniu ksiąg rachunkowych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne umarza się lub amortyzuje według stawek określonych w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych. 2. Odpisów umorzeniowych dokonuje się począwszy od miesiąca następującego po miesiącu przyjęcia środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej do używania. 3. Zakończenie odpisów umorzeniowych następuje nie później niż z chwilą zrównania odpisów umorzeniowych z wartością początkową środka trwałego lub przeznaczenia go do likwidacji, sprzedaży lub stwierdzenia jego niedoboru. 4. Wartość początkowa środków trwałych i dotychczas dokonane odpisy umorzeniowe podlegają aktualizacji zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach, a wyniki aktualizacji odnoszone są na fundusz. 5. Odpisy umorzeniowe środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych ujmuje się w księgach rachunkowych rocznie, według stanu na koniec danego roku. 6. Jednorazowo, przez spisanie w koszty w miesiącu przyjęcia do używania, umarza się: <ol style="list-style-type: none"> a) książki i inne zbiory biblioteczne, b) środki dydaktyczne służące procesowi dydaktyczno-wychowawczemu realizowanemu w szkołach i placówkach oświatowych, c) odzież i umundurowanie, d) meble i dywany, e) pozostałe środki trwałe (wyposażenie) oraz wartości niematerialne i prawne o wartości mieszczącej się w przedziale 1500,00 zł – 10000,00 zł, dla których odpisy amortyzacyjne są uznawane za koszty uzyskania przychodu w 100 % ich wartości w momencie oddania do używania. 7. Nie umarza się gruntów oraz dóbr kultury. 8. Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne amortyzuje się metodą liniową. 9. Składniki majątku o wartości: <ul style="list-style-type: none"> – nie przekraczającej 1499,00 zł, ewidencjonuje się bezpośrednio w koszty działalności i nie podlegają ewidencji bilansowej i pozabilansowej; – w przedziale do 1499,00 zł podlegają odpisaniu w ciężar kosztów zużycia materiałów w momencie przekazania ich do użytkowania i są objęte ewidencją ilościową; – w przedziale 1500,00 zł – 10000,00 zł podlegają ewidencji bilansowej na koncie pozostałe środki trwałe. 10. W przypadku, gdy środek trwały składa się z wielu elementów zestawienie jego części składowych stanowi integralną część dokumentu OT – Przyjęcie Środka Trwałego. 11. Na dzień bilansowy środki trwałe (z wyjątkiem gruntów) wycenia się w wartości netto tj. z uwzględnieniem odpisów umorzeniowych ustalonych na dzień bilansowy. 12. Gospodarka materiałowa podlega ewidencji ilościowo-wartościowej i rozchód materiałów wycenia się przy zastosowaniu metody -FIFO (1 jednostka).
5.	inne informacje
	<p>Inne istotne informacje w zakresie przyjętych zasad (polityki) rachunkowości.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Należności – wycenia się w wartości nominalnej łącznie z VAT, 2. Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych wycenia się według wartości nominalnej; wartość tych środków na rachunkach bankowych obejmuje również odsetki dopisane przez bank, 3. Zobowiązania – wycenia się w wartości nominalnej, łącznie z VAT, 4. Otrzymane darowizny w postaci rzeczowych składników aktywów obrotowych wycenia się w kwocie nie wyższej od ich cen rynkowych w momencie otrzymania, 5. Otrzymane odszkodowania, grzywny i kary wycenia się w kwocie wymaganej zapłaty (według otrzymanych lub naliczonych kwot z podanych tytułów), pod warunkiem, że są niewątpliwe, 6. Fundusze własne i specjalne oraz pozostałe, nie wymienione wyżej aktywa i pasywa, wycenia się w wartości nominalnej, 7. Wartości poszczególnych składników aktywów i pasywów, przychodów i kosztów, strat i zysków nadzwyczajnych ustala się oddzielnie i nie można ich ze sobą kompensować, 8. Wynik finansowy jednostki ustalany jest zgodnie z wariantem porównawczym rachunku zysków i strat na koncie 860 „Wynik finansowy”.

II.	Dodatkowe informacje i objaśnienia obejmują w szczególności:
1.	
1.1.	szczegółowy zakres zmian wartości grup rodzajowych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych, zawierający stan tych aktywów na początek roku obrotowego, zwiększenia i zmniejszenia z tytułu: aktualizacji wartości, nabycia, rozchodu, przemieszczenia wewnętrznego oraz stan końcowy, a dla majątku amortyzowanego – podobne przedstawienie stanów i tytułów zmian dotychczasowej amortyzacji lub umorzenia
	- informacje wg załącznika nr 1 i 2
1.2.	aktualną wartość rynkową środków trwałych , w tym dóbr kultury – o ile jednostka dysponuje takimi informacjami
1.3.	kwotę dokonanych w trakcie roku obrotowego odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych odrębnie dla długoterminowych aktywów niefinansowych oraz długoterminowych aktywów finansowych
	- informacje wg załącznika nr 3 i 4
1.4.	wartość gruntów użytkowanych wieczysto
	- informacje wg załącznika nr 5
1.5.	wartość nieamortyzowanych lub nieumarzanych przez jednostkę środków trwałych, używanych na podstawie umów najmu, dzierżawy i innych umów, w tym z tytułu umów leasingu
	- informacje wg załącznika nr 6
1.6.	liczbę oraz wartość posiadanych papierów wartościowych, w tym akcji i udziałów oraz dłużnych papierów wartościowych
	- informacje wg załącznika nr 7
1.7.	dane o odpisach aktualizujących wartość należności, ze wskazaniem stanu na początek roku obrotowego, zwiększeniach, wykorzystaniu, rozwiązaniu i stanie na koniec roku obrotowego, z uwzględnieniem należności finansowych jednostek samorządu terytorialnego (stan pożyczek zagrożonych)
	- informacje wg załącznika nr 8
1.8.	dane o stanie rezerw według celu ich utworzenia na początek roku obrotowego, zwiększeniach, wykorzystaniu, rozwiązaniu i stanie końcowym
1.9.	podział zobowiązań długoterminowych według pozycji bilansu o pozostałym od dnia bilansowego, przewidywanym umową lub wynikającym z innego tytułu prawnego, okresie spłaty:
a)	powyżej 1 roku do 3 lat
	- informacje wg załącznika nr 9
b)	powyżej 3 do 5 lat
	- informacje wg załącznika nr 9
c)	powyżej 5 lat -
	- informacje wg załącznika nr 9
1.10.	kwotę zobowiązań w sytuacji, gdy jednostka kwalifikuje umowy leasingu zgodnie z przepisami podatkowymi (leasing operacyjny), a według przepisów o rachunkowości byłby to leasing finansowy lub zwrotny z podziałem na kwotę zobowiązań z tytułu leasingu finansowego lub leasingu zwrotnego
	Nie posiada
1.11.	łącznie kwotę zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki ze wskazaniem charakteru i formy tych zabezpieczeń
	- nie posiada
1.12.	łącznie kwotę zobowiązań warunkowych, w tym również udzielonych przez jednostkę gwarancji i poręczeń, także wekslowych, niewykazanych w bilansie, ze wskazaniem zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki oraz charakteru i formy tych zabezpieczeń

	- nie posiada
1.13.	wykaz istotnych pozycji czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych, w tym kwotę czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów stanowiących różnicę między wartością otrzymanych finansowych składników aktywów a zobowiązaniem zapłaty za nie
	- -
1.14.	łącznie kwotę otrzymanych przez jednostkę gwarancji i poręczeń niewykazanych w bilansie
	- - nie posiada
1.15.	kwotę wypłaconych środków pieniężnych na świadczenia pracownicze -
	- informacje wg. załącznika nr 10
1.16.	inne informacje
	Wyłączenia z tytułu rozliczeń występujących na dzień 31.12.2018 roku pomiędzy jednostkami.
2.	
2.1.	wysokość odpisów aktualizujących wartość zapasów
	-
2.2.	koszt wytworzenia środków trwałych w budowie, w tym odsetki oraz różnice kursowe, które powiększyły koszt wytworzenia środków trwałych w budowie w roku obrotowym
	informacje wg. załącznika nr 11
2.3.	kwotę i charakter poszczególnych pozycji przychodów lub kosztów o nadzwyczajnej wartości lub które wystąpiły incydentalnie
	- informacje wg. załącznika nr 12
2.4.	informację o kwocie należności z tytułu podatków realizowanych przez organy podatkowe podległe ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych wykazywanych w sprawozdaniu z wykonania planu dochodów budżetowych
2.5.	inne informacje
	w tym: informacje o środkach zgromadzonych na rachunku VAT – nie posiada
3.	Inne informacje niż wymienione powyżej, jeżeli mogłyby w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej i finansowej oraz wynik finansowy jednostki
	<ul style="list-style-type: none"> - informacje o znaczących zdarzeniach, dotyczących lat ubiegłych, ujętych w sprawozdaniu finansowym roku obrotowego, - informacje o znaczących zdarzeniach, jakie nastąpiły po dniu bilansowym, a nieuwzględnionych w sprawozdaniu finansowym, - zmiany w polityce rachunkowości, - wartość aktywów i pasywów dot. Państwowych Funduszy Celowych (np. PFRON, Fundusz Pracy), -

2019-04-18

.....
(główny księgowy)

.....
(rok, miesiąc, dzień)

.....
(kierownik jednostki)

załącznik nr 1

Tabela nr 1. Zmiana stanu wartości niematerialnych i prawnych od 1.1.2018 r.- 31.12.2018 r.			
<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Licencje na użytkowanie programów komputerowych</i>	<i>Pozostałe wartości niematerialne i prawne</i>	<i>Razem</i>
Wartość brutto na początek roku obrotowego	828 590,21	0,00	828 590,21
<i>Zwiększenia, w tym:</i>	282 905,70	0,00	282 905,70
1) nabycie	282 905,70	0,00	282 905,70
2) przemieszczenie wewnętrzne	0,00	0,00	0,00
<i>Zmniejszenia, w tym:</i>	20 554,56	0,00	20 554,56
1) sprzedaż	0,00	0,00	0,00
2) likwidacja	0,00	0,00	0,00
3) przemieszczenie wewnętrzne	20 554,56	0,00	20 554,56
Wartość brutto na koniec roku obrotowego	1 090 941,35	0,00	1 090 941,35
Umorzenie na początek roku obrotowego	513 238,41	0,00	513 238,41
<i>Zwiększenia, w tym:</i>	120 889,67	0,00	120 889,67
1) amortyzacja	112 968,97	0,00	112 968,97
2) przemieszczenie wewnętrzne	7 920,70	0,00	7 920,70
<i>Zmniejszenia, w tym:</i>	0,00	0,00	0,00
1) sprzedaż	0,00	0,00	0,00
2) likwidacja	0,00	0,00	0,00
3) inne	0,00	0,00	0,00
Umorzenie na koniec roku obrotowego	634 128,08	0,00	634 128,08
Odpisy aktualizujące na początek roku obrotowego	0,00	0,00	0,00
<i>Zwiększenia</i>	0,00	0,00	0,00
<i>Zmniejszenia, w tym:</i>	0,00	0,00	0,00
1) wykorzystanie	0,00	0,00	0,00
2) korekta odpisu	0,00	0,00	0,00
Odpisy aktualizujące na koniec roku obrotowego	0,00	0,00	0,00
Wartość netto na początek roku obrotowego	315 351,80	0,00	315 351,80
Wartość netto na koniec roku obrotowego	456 813,27	0,00	456 813,27

załącznik nr 2

Tabela nr 2. Zmiana stanu rzeczowych aktywów trwałych od 1.1.2018 r. do 31.12.2018 r.

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Grunty (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu)</i>	<i>Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej</i>	<i>Urządzenia techniczne i maszyny</i>	<i>Środki transportu</i>	<i>Inne środki trwałe</i>	<i>w tym: dobra kultury</i>	<i>Razem</i>
Wartość brutto na początku roku obrotowego	4 417 672,82	101 686 022,37	4 846 633,46	2 397 160,38	2 192 740,77	0,00	115 540 229,80
Zwiększenia, w tym:	52 541,67	20 453 370,62	531 745,75	634 714,50	69 025,19	0,00	21 741 397,73
1) nabycie	31 987,11	20 453 370,62	531 745,75	514 014,50	69 025,19	0,00	21 600 143,17
2) przemieszczenie wewnętrzne	20 554,56	0,00	0,00	120 700,00	0,00	0,00	141 254,56
Zmniejszenia, w tym:	698 207,57	2 417 089,48	21 396,10	203 130,00	211 489,07	0,00	3 551 312,22
1) sprzedaż	698 207,57	2 417 089,48	1 669,92	203 130,00	86 831,74	0,00	3 406 928,71
2) likwidacja	0,00	0,00	6 491,17	0,00	3 957,33	0,00	10 448,50
3)przemieszczenie wewnętrzne	0,00	0,00	13 235,01	0,00	120 700,00	0,00	133 935,01
Wartość brutto na koniec roku obrotowego	3 772 006,92	119 722 303,51	5 356 983,11	2 828 744,88	2 050 276,89	0,00	133 730 315,31
Umorzenie na początek roku obrotowego	0,00	23 467 877,60	3 658 975,64	2 081 213,78	1 537 985,75	0,00	30 746 052,77
Zwiększenia:	0,00	4 144 502,10	308 670,41	174 870,17	63 280,84	0,00	4 691 323,52
1) amortyzacja	0,00	4 144 502,10	292 228,47	158 776,84	63 280,84	0,00	4 658 788,25
2)przemieszczenie wewnętrzne	0,00	0,00	16 441,94	16 093,33	0,00	0,00	32 535,27
Zmniejszenia:	0,00	586 450,02	17 808,72	203 130,00	103 584,57	0,00	910 973,31
1) sprzedaż	0,00	586 450,02	1 656,02	203 130,00	86 831,74	0,00	878 067,78
2) likwidacja	0,00	0,00	6 491,17	0,00	659,50	0,00	7 150,67
3)przemieszczenie wewnętrzne	0,00	0,00	9 661,53	0,00	16 093,33	0,00	25 754,86
Umorzenie na koniec roku obrotowego	0,00	27 025 929,68	3 949 837,33	2 052 953,95	1 497 682,02	0,00	34 526 402,98
Wartość netto na początek roku obrotowego	4 417 672,82	78 218 144,77	1 187 657,82	315 946,60	654 755,02	0,00	84 794 177,03
Wartość netto na koniec roku obrotowego	3 772 006,92	92 696 373,83	1 407 145,78	775 790,93	552 594,87	0,00	99 203 912,33

załącznik nr 3

Tabela nr 3. Kwoty dokonanych w trakcie roku obrotowego odpisów aktualizujących wartość długoterminowych aktywów niefinansowych od 1.1.2018 r. do 31.12.2018 r.					
Lp.	Nazwa grupy rodzajowej składnika aktywów według układu w bilansie	Stan na początek roku obrotowego	Zmiana stanu odpisów w ciągu roku		Stan na koniec roku obrotowego
			zwiększenia	zmniejszenia	
1	2	3	4	5	6
	Nie dotyczy	0	0	0	0

załącznik nr 4

Tabela nr 4. Kwoty dokonanych w trakcie roku obrotowego odpisów aktualizujących wartość długoterminowych aktywów finansowych od 1.1.2018 r. do 31.12.2018 r.					
Lp.	Nazwa grupy rodzajowej składnika aktywów według układu w bilansie	Stan na początek roku obrotowego	Zmiana stanu odpisów w ciągu roku		Stan na koniec roku obrotowego
			zwiększenia	zmniejszenia	
1	2	3	4	5	6
1	Akcje i udziały	0	4 915,50	0	4 915,50
			4915,50		4915,50

załącznik nr 5

Tabela nr 5. Wartość gruntów użytkowanych wieczystość na dzień 31.12.2018 r.	
Wyszczególnienie	Stan na koniec roku obrotowego
Powierzchnia (m ²)	0,00
Wartość (w zł)	0,00

załącznik nr 6

Tabela nr 6. Środki trwale niemortyzowane lub nieumarzane od 1.1.2018 r. do 31.12.2018 r.					
Lp.	Grupa według KŚT	Stan na początek roku obrotowego	Zmiany stanu w trakcie roku obrotowego		Stan na koniec roku obrotowego (3+4-5)
			zwiększenia	zmniejszenia	
1	2	3	4	5	6
1 0		33 801,00	0	0	33 801,00
2 1		782 215,04	0	0	782 215,04
3 2		24 899,47	0	0	24 899,47
4 3		44 422,60	0	0	44 422,60
5 4		92 734,53	0	0	92 734,53
6 5		0,00	0	0	0,00
7 6		298 139,23	0	0	298 139,23
8 7		2 312 310,71	4 098 360,00	0	6 410 670,71
9 8		62 402,12	0	0	62 402,12
	ogółem	3 650 924,70	4 098 360,00	0,00	7 749 284,70

Załącznik nr 7

Tabela nr 7. Papiery wartościowe, w tym akcje i udziały oraz dłużne papiery wartościowe od 1.1.2018 r. do 31.12.2018 r.									
Lp.	Treść	Stan na początek roku		Zwiększenia		Zmniejszenia		Stan na koniec okresu	
		ilość	wartość	ilość	wartość	ilość	wartość	ilość	wartość
1.	Akcje	6,00	5 600,00	0,00	0,00	0,00	4 915,50	6,00	684,50
1.1		6,00	5 600,00	0,00	0,00	0,00	4 915,50	6,00	684,50
1.2									
2.	Udziały								
2.1									
2.2									
3.	Dłużne papiery wartościowe								
3.1									
3.2									
4.	Inne papiery wartościowe								
4.1									
4.2									
	RAZEM	6,00	5 600,00	0,00	0,00	0,00	4 915,50	6,00	684,50

Załącznik nr 8

Tabela nr 8. Stan odpisów aktualizujących wartość należności

Grupa należności (według pozycji w bilansie)	Stan na początek roku	Zmiana stanu odpisów w ciągu roku			Stan na koniec roku obrotowego
		zwiększenia	wykorzystanie	rozwiązanie	
Należności z tytułu dostaw i usług	7 550,32	193 096,92	1 577,28	4 010,62	195 059,34
Należności z tytułu opłat	3 660,50	0,00	103,34	3 557,16	0,00

* należy uszczegółowić kategorie należności np. od dłużników alimentacyjnych, z tytułu mandatów, kar umownych, podatków i opłat itp.

załącznik nr 9

-Tabela nr 9. Zobowiązania długoterminowe

Wyszczególnienie	Zobowiązania długoterminowe o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty			
	Powyżej 1 roku do 3 lat	Powyżej 3 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	RAZEM
Kredyty i pożyczki	0,00	2 829 088,64	20 748 702,08	23 577 790,72
Emisji obligacji	0,00	0,00	0,00	0,00
Inne zobowiązania finansowe	0,00	0,00	0,00	0,00
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	0,00	0,00	0,00	0,00
RAZEM	0,00	2 829 088,64	20 748 702,08	23 577 790,72

załącznik nr 10

Tabela nr 10. Wyplacone środki pieniężne na świadczenia pracownicze		
<i>Lp.</i>	<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Kwota</i>
1	wydatki osobowe niezaliczane do wynagrodzeń	355 938,42
2	odpis na ZFSS	1 146 196,76
3	szkolenie pracowników niepedagogicznych	112 621,82
	inne świadczenia pracownicze	3 747,89
	ogółem	1 618 504,89

* należy wykazać wartość wyplaconych świadczeń

- pracowniczych, tj.:
- świadczenia urlopowe
 - inne świadczenia pracownicze

załącznik nr 11

Tabela nr 11. Koszt wytworzenia środków trwałych w budowie						
<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Koszt wytworzenia w roku ubiegłym</i>			<i>Koszt wytworzenia w bieżącym roku</i>		
	<i>ogółem</i>	<i>w tym:</i>		<i>ogółem</i>	<i>w tym:</i>	
		<i>odsetki</i>	<i>różnice kursowe</i>		<i>odsetki</i>	<i>różnice kursowe</i>
<i>Środki trwale oddane do użytkowania w roku obrotowym</i>	9 267 985,51	0,00	0,00	10 723 090,00	0,00	0,00
<i>Środki trwale w budowie</i>	117 483,50	0,00	0,00	1 301 377,79	0,00	0,00

Załącznik nr 12

Tabela nr 12. Przychody i koszty nadzwyczajne		
<i>Wyszczególnienie</i>	<i>2017 r. Kwota</i>	<i>2018 r. Kwota</i>
<i>Przychody o nadzwyczajnej wartości</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>Przychody występujące incydentalnie</i>	<i>156 966,11</i>	<i>62 112,85</i>
<i>Koszty o nadzwyczajnej wartości</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>Koszty występujące incydentalnie</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>